

רקע: היכולת לספר נרטיב בגילאי הגן נמצאה במחקרים כקשורה ליכולות אקדמיות עתידיות בילדים עם התפתחות שפה טיפוסית (TLD) ובילדים עם לקות שפה התפתחותית (DLD), אך מחקרים הבוחנים את יתרונות ההתערבות הדו-לשונית והשפעותיה הם מועטים מאוד.

מטרת המחקר הנוכחי הינה לבחון את ההשפעה של התערבות נרטיבית דו-לשונית (BINARI) על מיומנויות מאקרו ומיקרו נרטיביות בילדים דו-לשוניים דוברי רוסית - עברית בגיל הגן שהם בסיכון ל DLD.

שיטה: במחקר זה השתתפו 17 ילדים דו-לשוניים דוברי רוסית- עברית שהוריהם הביעו דאגה לגבי התפתחות השפה שלהם וכן קיבלו ציון של לפחות 1.25- ס.ת מתחת לסטנדרטים דו-לשוניים במבחן סינון בעברית. בהתבסס על מבחן סינון נוסף אשר בחן מיומנות שפה ברוסית, שמונה ילדים זהו עם DLD דו-לשוני, מאחר והם קיבלו ציון הנמוך לפחות ב 1.25- ס.ת בשתי השפות. מחקר התערבותי זה כלל שני חלקים, בכל חלק שישה מפגשי התערבות, תחילה בשפה הרוסית ולאחר מכן בשפה העברית. בנוסף, לילדים הועברו ארבעה מפגשי ניטור (PM) שדרשו מהם שיחזור סיפור בשתי השפות: (1) לפני ההתערבויות ברוסית ובעברית, (2)-(3) לאחר כל חלק של שישה מפגשי ההתערבות ברוסית ולאחר מכן שישה מפגשים בעברית ו- (4) מעקב כשישה שבועות לאחר פגישת ההתערבות האחרונה, זאת על מנת לבחון השפעות ארוכות טווח של ההתערבות. כל הנרטיבים שהופקו על ידי הילדים בארבעת מפגשי הניטור הוקלטו, תומללו וקודדו עבור מרכיבי מאקרו (דמות, בעיה, רגש, מטרה, ניסיון, תוצאה ויחסים פנימיים) ועבור מרכיבי מיקרו (מספר המילים הכולל (TW), מספר המילים השונות (NDW), מספר המשפטים, מורכבות המשפט ואחוז השגיאות).

תוצאות: ניתוח Linear Mixed Model של הנרטיבים שהופק בארבעת מפגשי הניטור הראה שיפור של כלל הילדים רק בציון הכולל של המאקרו ובמספר המילים השונות בשתי השפות לאחר ההתערבות בשפה הרוסית וגם לאחר המעקב. מכיוון שהציון הכולל של המאקרו ושל מספר המילים השונות עלה בשפה העברית בעקבות ההתערבות בשפה הרוסית, הונח כי התקיימה העברה בין השפות עבור מדדים אלו. כמו כן, הבדלים בין קבוצות לא נמצאו עבור הציון הכולל של המאקרו, אך כן נמצאו עבור מרכיבי המיקרו. הילדים בהתפתחות שפה תקינה קיבלו ציונים גבוהים יותר מאשר ילדים עם DLD בשלושה מדדי מיקרו: מספר המילים הכולל, מספר המילים השונות ומורכבות המשפט. בנוסף, הבדלים בין שפות נמצאו עבור הציון הכולל של המאקרו (גבוה יותר ברוסית), מספר המילים השונות (גבוה יותר ברוסית), מורכבות המשפט (גבוה יותר בעברית) ואחוז השגיאות (גבוה יותר בעברית) בשתי הקבוצות ולאורך כל מפגשי הניטור. כמו כן, נמצאה אינטראקציה מובהקת לפיה ילדים בהתפתחות שפה תקינה הפיקו יותר שגיאות בשפה העברית מאשר בשפה הרוסית, לעומת זאת, בקרב קבוצת הילדים עם DLD לא נמצא הבדל בין השפות. לבסוף, נחקרה ההשפעה של גיל החשיפה לשפה השנייה (AOB) על מרכיבי המיקרו והמאקרו, נמצא כי ככל שגיל החשיפה היה צעיר יותר, כך ציוני המאקרו, ציוני מספר המילים השונות ואחוזי השגיאות היו גבוהים יותר, אך גיל החשיפה לא נמצא כמשפיע על מרכיבי מיקרו נוספים.

מסקנה: נמצא כי BINARI עשוי לשפר מיומנויות מאקרו נרטיביות ואת מספר המילים השונות בקרב ילדים דו לשוניים עם DLD. בנוסף, נמצאו הבדלים בין שפות עבור מיומנויות המאקרו וכן עבור שלושה מדדי מיקרו. תרומתו התיאורטית של מחקר זה הינו בחינת דפוסי השיפור במאקרו ובמיקרו של התערבות נרטיבית דו לשונית וכן בחינת התנאים האופטימליים להשפעה של העברה בין השפות. היישום של מחקר זה הוא בהפיכה של פרוטוקול ההתערבות הנרטיבי הדו לשוני למדויק יותר עבור מחנכים ומטפלים ובהבנת החשיבות במתן הערכה לשתי השפות על מנת לספק טיפול טוב יותר.